

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/4/2024
Identifikačné číslo spisu:	8120214438
Dátum vydania rozhodnutia:	20.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8120214438.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD., a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcu Mesto Prešov, Hlavná 73, Prešov, IČO: 00 327 646, zastúpeného advokátom JUDr. Alojzom Naništom, Sládkovičova 8, Prešov, proti žalovanému Coryn, s.r.o., Jesenná 2686/8, Prešov, IČO: 36 510 645, zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Fecilákom, Jesenná 8, Prešov, o zaplatenie 9 127,55 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov, pod sp. zn. 21Cb/129/2020, o nesúhlase Krajského súdu v Košiciach s postúpením sporu Krajským súdom v Prešove,

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie o odvolaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3Cob/17/2024 je Krajský súd v Prešove.

Odôvodnenie

1. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) bol postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) Krajským súdom v Košiciach predložený súdny spis na rozhodnutie o príslušnosti, keďže tento nesúhlasil s postúpením sporu Krajským súdom v Prešove.

2. Krajský súd v Prešove v postúpení sporu uviedol, že nie je kauzálne a funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní. Uviedol, že v čase, kedy súd prvej inštancie predložil spor odvolaciemu súdu, vzhľadom na absenciu prechodných ustanovení o funkčnej príslušnosti súdov v neskončených veciach a okamžitú aplikabilitu procesných právnych predpisov, Krajský súd v Prešove nie je funkčne príslušný na opätovné konanie o odvolaní proti rozhodnutiu v obchodnoprávnom spore. Z uvedeného dôvodu v zmysle ust. § 43 CSP postúpil spor Krajskému súdu v Košiciach ako funkčne a kauzálne príslušnému súdu (§ 34 ods. 2 písm. c) CSP).

3. Krajský súd v Košiciach bol toho názoru, že z obsahu spisu vyplýva, že predmetom konania vo veci samej bol nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia (vrátenie neoprávnene prijatej platby), t.j.

predmetom sporu je občianskoprávny vzťah. Skutočnosť, že Krajský súd v Prešove predmetný spor eviduje v registri Cb, nemení nič na občianskoprávnom charaktere posudzovaného vzťahu, a teda funkčne príslušným odvolacím súdom v danej veci je podľa § 34 ods. 1 CSP krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii, t.j. Krajský súd v Prešove.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Košiciach a Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Košiciach s postúpením sporu Krajským súdom v Prešove je dôvodný.

5. Pre rozhodnutie o príslušnosti odvolacieho súdu bola relevantná nasledovná právna úprava.

6. Podľa ustanovenia § 34 CSP (v znení účinnom do 31. mája 2023), o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa ustanovenia § 34 ods. 1 CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

8. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. (2) Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

9. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

10. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

11. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

12. Podľa ustanovenia § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „ObZ“), táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

13. Podľa ustanovenia § 261 ods. 2 ObZ, touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

14. Podľa ustanovenia § 261 ods. 8 ObZ, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

15. Podľa ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Krajského súdu v Prešove je mesto Prešov; jeho obvod tvoria obvody a) Okresného súdu Bardejov, b) Okresného súdu Humenné, c) Okresného súdu Poprad, d) Okresného súdu Prešov, e) Okresného súdu Stará Ľubovňa a f) Okresného súdu Vranov nad Topľou.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené sa najvyšší súd primárne, za účelom správneho určenia funkčne príslušného súdu na konanie a rozhodnutie o podanom odvolaní, zaoberal tým, či spor má obchodnoprávny charakter.

17. Z obsahu spisu vyplynulo, že žalobca sa podanou žalobou domáha zaplattenia sumy 9 127,55 eur s príslušenstvom, na základe skutočnosti, že túto sumu zaplatil žalovanému v zmysle rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23Co/109/2015 zo dňa 14.11.2016, v ktorom bol žalovaný označený ako oprávnený. Pôvodné rozhodnutie bolo neskôr opravným uznesením č. k. 23Co 109/2015-1176 zo dňa 28.02.2017 zmenené tak, že správne mal byť v pôvodnom rozhodnutí ako oprávnený uvedený Peter Jarkovský - CORYN, Jesenná 8, 080 01 Prešov, IČO: 32 925 042. Po právoplatnosti opravného uznesenia žalobca dlžnú sumu podľa pôvodného rozhodnutia následne uhradil subjektu - Petrovi Jarkovskému - CORYN, Jesenná 8, 080 01 Prešov, IČO: 32 925 042. Dňa 15.5.2017 žalovaný oznámil žalobcovi, že v zmysle zmluvy o postúpení pohľadávky z toho istého dňa sa stal vlastníkom postúpenej pohľadávky voči žalobcovi vo výške 9 425,52 eur. Na základe uvedeného si žalovaný voči žalobcom uhradenej sume 9 127,55 eur započítal postúpenú pohľadávku a vo zvyšku vyzval žalobcu na jej úhradu. Z vyššie uvedeného rozhodnutia vyplynulo, že nárok (pôvodne uplatňovaný žalovaným) je len výkonom práv vlastníka, a nie podnikateľskou činnosťou (bod 7), teda plnenie z pôvodného rozhodnutia poukázané nesprávne na účet žalovaného (a z takéhoto konania žalobcu vzniknutý právny vzťah) nemožno posudzovať podľa ustanovení ObZ.

18. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Z ust. § 489 Občianskeho zákonníka vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 2 ObZ je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Z hľadiska obchodného záväzkového vzťahu na strane subjektu verejného práva by muselo ísť o zabezpečovanie verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a na strane podnikateľa o výkon jeho podnikateľskej činnosti. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde. Podmienka vyžadovaná ust. § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka tak na strane žalobcu nie je naplnená a už táto samotná skutočnosť vylučuje aplikáciu Obchodného zákonníka. Uvedené rovnako platí aj na strane žalovaného, keďže nebolo preukázané, že plnenie súvisí s jeho podnikateľskou činnosťou. Plnenie z pôvodného rozhodnutia poukázané nesprávne na účet žalovaného, a z takéhoto konania žalobcu vzniknutý právny vzťah medzi sporovými stranami, nemožno posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Najvyšší súd je toho názoru, že daný vzťah strán nespĺňa predpoklady pre vznik obchodnoprávneho vzťahu, a to ako z hľadiska účastníkov tohto vzťahu, tak jeho predmetu.

19. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dôvody, pre ktoré Krajský súd v Prešove postúpil spor Krajskému súdu v Košiciach, vychádzali z nesprávnej premisy, že ide o spor o funkčnú a kauzálnu príslušnosť súdov na (odvolacie) konanie v obchodnoprávnom spore [§ 34 ods. 2 pís. c) CSP v spojení s § 22 písm. e) CSP].

20. Nie nepodstatným zároveň je to, že predmetom odvolacieho konania je len výrok súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov konania v spore, ktorého charakter nie je obchodnoprávny.

21. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlasu Krajského súdu v Košiciach s postúpením sporu Krajským súdom v Prešove je potrebné vyhovieť, keďže na konanie o odvolaní je v danom spore príslušný Krajský súd v Prešove.

22. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.